



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**DE TRIBVS BONORVM || operum generibus,||
ELEEMOSYNA,|| IEIVNIO ET ORATIONE;|| de que eorundem
operum vi, vsu, & || ratione, LIBRI TRES,|| AVCTORE ||
THEODORO PELTANO SO-||cietatis IESV Theologo.|| AD ...**

Peltanus, Theodor Anton

Ingolstadii, 1580

Dvodecimi. De iis, pro quibus orandum, vel non orandum est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46891](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46891)

conueniret, mirificè sua illa animi submissione & fide Seruatori nostro placuit, & expetitur nihilominus sanitatis beneficium citra ullam moram obtinuit.

Matth. 8.
Luce 17.

VERVM ENIM VERO haud magna cum re is diuorum suffragia & intercessionem efflagitat; qui in peccatorum sordibus iacens, de vitæ emendatione nihil cogitat. Debent enim Sancti aliquid in nobis recognoscere de suis virtutibus, vt scribit Augustinus, vt dignetur pro nobis Domino supplicare: Quare si segnes, desidesq; fuerimus, nec iustus, nec Propheta, nec Apostolus nobis patrocinabitur. Non quasi desides & otiantes de aliorum meritis pendeamus, scribit Chrysostomus, habent enim & quidem maximam vim orationes Sanctorum, sed tunc profectò cum nos id ipsum quoque per pœnitentiam postulamus, & ad meliora studia confugimus. Et hæc de Sanctorum inuocatione breuiter, quæ maiorem partem desumpta sunt ex capite tertio disputationis, quam inter alias de Diuorum cultu & inuocatione, eorundemq; reliquiis & imaginib⁹ superioribus annis Ingolstadij, proposuimus.

Ser. 2. & 22. de marty.

Ad c. 16. 1. Cor. hom. 42.

De iis pro quibus orandum, vel non orandum est.

CAPVT DVODECIMVM.

VÆSTIO, quæ hîc tractanda proponitur, paucis, si qua necessitas vrgeret, absolui posset; Interrogatus namque pro quibus orare conueniat, liceat, aut expediat, breuissimè pro iis omnibus & solis respondere is queat, quibus precibus nostris, vt vitam æternam consequantur, vel facilius consequantur, prodesse valeamus. Cuiusmodi sunt illi soli, qui etiam nû in hac mortali vita peregrinantur à Domino, vel propter peccatorum reliquias exercentur in igne purgatorio. Nam quicquid infra hominem positum est, hoc totum æternæ felicitatis capax non est, sancti autem Angeli, cæteri que celesti gloria iam potiti, re nulla, quæ nostris precibus impetrari valeat, indigent. Dæmones tandè & cæteri dånati pluribus egent, sed quia peccatis suis, obstinato animo adhærent, per nullas preces ad vitam æternā promoueri valent. Verùm quòd in his omnibus occurrant quædam, quæ nonnullam explicationem postulat, de membris obiter hîc iam prælibatis aliquantò articulatiùs differere placet.

Duo tantùm hõminum genera pro quibus orandum est.

xx

Er

Homo æquè obligatur p se ipso orare, acque seipsum diligere.

ET quidem vnumquemlibet mortalium pro se orare posse, & orare quoque pro se debere, id extra omnem controuersiam est. Nam præterquam quòd charitatis ordo postulat, vt homo secundùm DEVM seipsum diligat, omnis quoque rectè instituta oratio huc tendit, vt bonum, quod non habetur, per orationem impetretur, vel vt habitum conseruetur & augeatur; vel certè vt malum, quod cruciat, auferatur, aut quod impendet, coërceatur, vel aliò transferatur. At quilibet se suamque salutem verè & ex animo diligens, hæc omnia iure meritòque desiderare & consecrari potest, imò verò desiderare & consecrari debet. Quicquid autem licitè desideratur, hoc licitè quoque petitur. Ad hæc fructus, quos pia oratio de se fundit, sunt planè admirabiles; sed quilibet non modò inculpatè eiusmodi fructus optare & efflagitare valet, verùm etiam si seipsum non odit, exoptare & efflagitare necesse habet. Denique vnumquemlibet ea quærere & procurare oportet, quæ ad obtinendam vitam sunt necessaria; hæc autem citra orationis præsidium ordinariè non impetrantur nec impetrari possunt, licitè ergo istiusmodi expetuntur.

Qua lege proximum obligamur diligere, eadem tenemur pio eo quoque orare.

Matth. 22.

Quid sit alteri diligere.

QVOD autem quilibet pro aliis orare queat, & interdum etià orare debeat, id iisdè illis argumentis & rationibus demonstratur, quibus modò demonstratur pro se ipso orare posse & debere. Nà qua lege & ratione proximum obligamur diligere, eadè etiam obligamur pro eodem orare, eiusdemque salutem promouere, & DEO commendare: atqui sub æternæ salutis discrimine tenemur ipsum diligere, cum hæc dilectio inter præcipua legis naturæ & Evangelicæ præcepta contineatur: Siquidem CHRISTVS Dominus interrogatus, quod esset magnum, hoc est, primarium in lege mandatum, ita respondet: *Diliges Dominum DEVM tuum, ex toto corde tuo, & in tota anima tua, & in tota mente tua, hoc est maximum & primum mandatum. Secundum autem est simile huic: Diliges proximum tuum sicut teipsum: in his duobus mandatis vniuersa lex pendet & Propheta.* At verò alterum diligere, aliud nihil est quàm alteri bene velle, vel bonum aliquod eidem optare; ille autem alteri bonum non desiderat, vel non admodum intensè desiderat, qui oblata opportunitate & nonnulla etiam urgente necessitate desideratum bonum eidem procurare non studet. Bona autem spiritalia, quòd in nostra potestate non sint posita, alia commodiori ratione quàm oratione alteri procurare non possumus.

PRAE-

PRÆTEREA VT VNIUS CORPORIS CAPITISQUE MEMBRA SIBI MUTUO SERUIANT SESEQUE MUTUO IUVENT DEFENDANTQUE, id non modò charitatis lex suadet, sed ipsa etiam rei natura postulat: Atqui omnes vnius corporis & capituli membra sumus; æquum proinde & rationi quoque consentaneum est, vt pro inuicem oremus, pro inuicem solliciti simus, mutuâque onera portemus; præsertim cum CHRISTI lex non modò disertis verbis id iubeat, sed propria quoque vtilitas potenter suadeat: siquidem pro aliis orantes & meritum colligimus, si rectè id facimus, & ad id impetrandum, quod petimus, facilem viam nobis munimus. Deniq; extant quàm plurimæ scripturarum exhortationes, quæ partim in genere pro omnibus, partim in specie pro hoc vel illo hominum genere preces à nobis efflagitant.

Vtile & salutare est p aliis orare.

CAETERVM quòd proximorum nomine varij mortalium ordines comprehendantur: Nam & beati sunt proximi; & aliquo etiam modo damnati sunt proximi (communicant enim nobiscum natura etsi non gratia) & pœnis purgatoriis mancipati sunt proximi, & non modò iusti, sed cuiuscunque etiam generis iniusti & peccatores, vt sunt hæretici, pagani, excommunicati, &c. sunt proximi, quæstionem nonnullam habet, pro iis ne omnibus orare liceat, expediât, vel oporteat.

Proximi notio nomenque latè patet.

HABET sanè hoc quæstionem nonnullam, sed non admodum difficilem, certum est enim, pro iis orare non licere, quos cœlesti beatitudine donatos esse certò constat: Siue ea certitudo proueniat ex communi orthodoxorum sententia, siue ex publica Ecclesiæ doctrina, siue vndecunque aliunde. Siquidem idem est iudicium de martyribus & cæteris beatis, pro martyre autem orans adeò sua oratione illum non honorat, vt manifesta quoque iniuria afficiat. Nam hoc ipso quòd pro illo orat, quippiam illi deesse, quod per orationem, quam pro eo fundit, impetrare possit, factò ipso declarat: hoc autem aliud nihil est, quàm reipsa ostendere beatum non esse: implicat enim aliquem verè perfectèque beatum esse, & nostræ adhuc opis egentem esse.

Pro certò beatis orare non licet.

Iniuriam facit martyri, q orat pro martyre & quare.

AD HÆC VBI nulla vrget miseria, aut premit inopia, ibi nulla opus est releuante misericordia, aut adiuuante gratia; sed beati ad vnum omnes immunes sunt ab omni miseria, & nullius penitus

Cuiusmodi orationis cuiusque ferè sit copus,

rei inopia laborant: Quamobrem cum omnis omnino oratio huc tendat, ut aliquam subleuet penuriam, aut aliquam submoueat miseriam, cõsequitur, pro spiritibus beatis nullo modo orandum esse. Sed & posito quoque, aliquid deesse Sanctis ad obtinendam perfectam beatitudinem, adhuc nostræ orationis præsidio non indigerent: Nã cum Deo sint coniunctissimi, eidemq; charissimi, & in plerisque omnibus de eiusdem voluntate certi, longè facilius per se impetrarent, quicquid deesset, quàm per quemcunq; alium in hac mortali vita adhuc constitutum.

Cum itaque cœli ciues nullius rei, quæ pro præsentis rerum statu illis debeatur, egere certò sciamus, neque dubitemus quoque, quin ad quiduis impetrandum sint efficacissimi (siquidem nulla in illis est impetrandi indignitas, aut repulsæ dignitas, & nulla rursus de eorum euentu, quæ adhuc expectant, ambiguitas) non modò superuacaneum est de industria pro illis orare, sed stultum quoque planèque temerarium. Verùm si res incerta est, ut de plerisque hinc decedentibus incerta esse solet, nihil obstat quò minus pro iis oretur; Cedunt enim eiusmodi preces in gratiarum actionem, & in qualemcunque etiam accidentariam eorundem gloriam: Gaudent enim de bonorum operum fructu, de que peculiari sui in terris memoria, sed vtrumque in Domino.

Salus plerorumque hinc emigrãtium nobis est incerta, adeoq; pro omnibus defunctis salubriter oratur.

Nullo modo pro iis orare licet, quos communi Ecclesiæ iudicio constat esse damnatos.

At multò verò minùs pro iis orandum est, quos communi Ecclesiæ iudicio certò dånatos esse constat. Quales sunt ij omnes, qui mortifero peccato obstricti, vitæ finem fecerunt: Siquidem studio pro talibus orare, aliud nihil esset, quàm certa quadã ratione contra certum Dei decretum pugnare. Certa enim fide nouimus, quotquot in lethali crimine citra pœnitentiã extinguuntur, eos ad vnum omnes in ignem æternum amandari, indeque nullo vnquã tempore emergere, vel certè nunquam ita inde emergere, ut eò redire necesse non habeant: Siquidem in inferno nulla est redemptio. Adhæc ut paulò antè indicatũ est, pro iis tantum orandum est, qui precibus nostris adiuuari possunt; Damnati autem, quòd pœnitentiæ capaces omnino non sint, nullis precibus à damnationis vinculis liberari queunt. Deniq; communis theologorum sententia est, hoc homini mortem esse, quod Diabolo calusi Diabolus autem semel lapsus nunquam amplius resurgit, neque resurgere potest. Quamobrem quod de principe Traiano fertur,

Hoc homini mors, quod Diabolo casus, & vice versa.

aut extra communem legem factum est, aut certè iudicium illius vsq; ad illud tempus suspensum fuisse putandum est; potest enim DEVS propter causam aliquam, quam ille futuram cognoscit, iudicium ad tempus suspendere: quemadmodum extraordinaria quadam lege aliquando suspendisse legitur, & eorum omnium suspendisse creditur, quos Apostoli vel alij sancti viri in infidelitate vel alio grauiori peccato extinctos in vitam reuocarunt.

SED obicis: Ecclesia nonnunquam etiam pro damnatis orare videtur; Siquidem in sacris, precibusque funebribus multa vsurpat, quæ magis in damnatos quadrant, quàm in eos, qui detinentur in purgatorio: Cuiusmodi inter cætera sunt illa; libera eas, Domine, de ore leonis, de pœnis inferni, de morte æterna, de profundo lacu, de iudicio vltionis, aliaque eiusmodi non pauca? Ad hoc argumentum dilucidè & fusè à nobis responsum est in tractatu de purgatorio: inde solutionem petat, qui volet: nunc obiter dixerim, non omnes precandi formulas vsu receptas ad scholasticam amussim confectas esse. Maius enim priscorum studium fuit fidelium deuotionem excitare, quàm omnes vbique propriè loquendi formulas anxie obseruare; Ecclesia autè omnes orationes illas toto animo, totaq; mentis intentione ad eos solos refert, qui expiantur in purgatorio, quod propter loci & ignis & pœnarum cognationem, & vt quibusdam placet, identitatem iisdem passim nominibus designatur, quibus infernus.

ORAT ergo misericordiarum Patrem ne fideles vita iam defunctos demergat, aut cadere sinat in obscurum vel infernum, vel profundum lacum, hoc est, ne in purgatorium iam deiectos, diu multumque in eo detineat; verùm pro sua misericordia citò inde eripiat. Neque si quis Ecclesiæ voces sensu plano, omni profuso tropo secluso, accipiendas contendat, causam statim obtineat. Nam etsi DEVS Opt. Max. nunquam illos in damnatorum infernum demersurus sit, qui in illius gratia vitæ finem fecerunt; attamen si absoluta potestate vti vellet, propter acceptam iniuriam; imò verò citra vllam acceptam iniuriam, facere id posset, adeoq; non frustra rogatur ne id faciat. Quod hinc dicimus, CHRISTVS Dñs dum ita concionatur: *Ne terreamini ab his, qui occidunt corpus; timete autem eum, qui posteaquam occidit corpus, habet potestatem mittere in gehennã,* neutiquam obscure confirmat. Quæ enim dicit huc tendunt: Ea

Non omnes preces Ecclesiasticæ ad Scholasticam amussim sunt confectæ.

Quamuis Deus illos qui in purgatorio detinentur nunquã condemnet, potestate tamè absoluta vsus condẽnare possit.

Luc. 12.

mea est potestas, ut omnes in quocunq; statu vitæ munere pfunctos in gehennam mittere queam, si velim: Hac tamen potestate non semper vtor; me proinde magis quàm tyrannorum gladium timete. Hanc sententiã CHRIS TI verba de plano offerunt, neq; aliter veteres Theologi hunc Euangelistæ locū exponunt: Igitur, scribit Theophylactus, non omnino posteaquã occidit, mittit in gehennam, sed potestatem habet mittēdi: Ne igitur cessemus per eleemosynã & intercessionem propitium reddere eum, q potestatem habet mittēdi, non semper autē potestate hac vtemem, sed & valentem remittere quiddam. Et eodem illo capite rursus:

VIDES quòd non dixerit, metuatis eum, qui posteaquam occiderit, mittit in gehennam, sed habentem mittēdi potestatem: Non enim semper, qui moriuntur peccatores, mittuntur in gehennam, sed sunt in potestate DEI, ut etiam dimitti possint. Hoc autē dico propter oblationes & distributiones, quæ fiunt pro defunctis, quæ nõ parum conducunt etiam his, qui in grauib; peccatis mortui sunt. Hæc Theophylactus Bulgavæ Episcopus, quæ purgatorij fidem, eaquæ, quæ diximus, ita confirmant, ut quædam tamen ex iis commoda expositione indigeant. Neque enim, quæ de DEI potētia hîc asserit, de ordinaria potentia accipienda sunt, sed tātum de absoluta; Sic quoq; quod de grauib; peccatis subiungit, ad peccata mortifera in vitæ huius statione per veram pœnitentiam non condonata, referri non potest, sed ad lethalia per pœnitentiam quo ad noxam quidem hîc inducãta, quo ad pœnam autem debitam in partem adhuc reliqua.

QVOD autem hæc Theophylactica purgatorij fidem discretè constituant, patet: Dicit namq; quosdã defunctos esse, pro quibus orandum sit, propterea quòd DEVS illos in gehennam mittere queat, etiamsi nõ mittat; Iam hîc ex illis quæro, qui purgatorium negant, et Theophylactum pro se stare falsò affirmant, vbinam sint illi? Non in terra, quia iam in viuis esse deserunt; Nec rursus in cœlo? quia pro talibus non est orandum, ut paulò antè ostensum est perspicuè: Nec etiam in inferno? asserit enim in gehennam necdum missos esse, mitti tamen posse; Nec deniq; sunt in Patrum aut puerorum limbo? quia nihil penitus cum illis pueris aut Patribus commune habent. Cùm ergo nullus alius sit locus, quàm purgatorium, sequitur necessariò, Theophylactum

Ad cap. 12, Luc.

Theophylacti
oratio de poten-
tia Dei & graui-
orum peccatorij
remissione com-
modè exponen-
tia.

Locus elegans et
evidens Theo-
phylacti p pur-
gatorio.

de iis ex instituto agere, qui expiantur in emendatorio illo igne.

QUAMVIS ergo, (vt ad argumenti solutionem reuertamur) ex purgatorio certò liberandi sint omnes, qui in eo detinentur, non frustra tamen rogatur DEVS, vt inde liberet, vel ne in infernum demergat: quia si vellet posset eò præcipientes agere, vel inde nõ liberare. Neque nouum aut inusitatum est pro iis orare, quæ certò euentura sunt, sua tamen natura eiusmodi sunt, vt certò euenire nõ queant. Decreuerat, exempli causa, DEVS certò carnem suscipere, & quidem eo modo, tempore, & loco, & tamen grata fuit illi oratio Sanctorum, qui pro eius aduētu feruidè orabant. Sic certò rursum statuit omnibus verè & ex animo pœnitentibus veniam dare, & tamen placet illi pœnitentis oratio, qua precatur, vt dignam pœnitentiam acceptare dignetur. Sic tandem sanctè promissit, se Ecclesiæ œcumenicisq; Conciliis legitimè congregatis nunquam defuturum, & tamen grata sunt illi vota & preces, quibus illius præsentia & assistentia religiosè expetitur.

ORATIONES porro, quas Ecclesia pro illis fundit, de quorù salute dubitat, nõ eò ptinent, quasi suis precibus eorum pœnã abolere, aut diminuere studeat, q̄ iam ardent apud inferos, suãq; pœnam certa mēsurā & pondere taxatā habent (nouit em̄ tales salute potiri non posse) referuntur aut eiusmodi preces ad eos, qui vsq; ad eò pditè vixerant, vel tam tepidè conuersi mortem obierant, vt dubium sit nõ parũ, dignine sint, quibus suffragiorũ præsidia, quæ pro illis fiunt, applicētur, esto sub vitæ finem pœnitidine ducti, in purgatorio detineantur. Nam etsi efficacium suffragiorũ basis sit gratia, cõmuniq; lege ij oēs illorum capaces censeferi soleant, qui non absq; gratia vitæ finem fecerunt, nihilominus, vt magnis quibusdã Theologis non sine ratione placet, præter cõmunem legem fit, vt ij, qui aliis cum potuissent & debuissent, suffragari contempserunt, vel pœnitentiã vsq; ad vltimum vitæ hiatum studio distulerunt, suffragiorũ fructu, quæ illorum causa fiunt, DEO præteritã illorum negligentiam puniente, nõ plenè semper potiantur. Orat proinde Ecclesia, si tales promeriti non sint, vt per communia vel priuata suffragia à taxatis pœnis liberentur, hætenus saltem illis profint, quatenus aliquantò mitiùs remissiũsue puniantur, quàm alioqui puniendi erāt. Constat ex his ergo pro iis orare nõ licere, quos Ecclesia certò iudicat dānatos, inferniue cruciatibus mancipatos.

EST

Earum quoque rerum causa inlubriter orari, q̄ certò euenturæ sunt.

Quò spectent oraciones, quas Ecclesia pro iis fundit, de quorum salute dubitare videtur.

Non omnibus semper profint suffragia etiam si gratia destituti non sint.

EST autem ardentem, fideliterque; pro iis orandum, qui expiantur in purgatorio, vel in eo expiari probabiliter creduntur, ut qui orationis praesidio magnopere indigeant, suffragiorumque praesidio subleuari queant. Posset id fusè & validè probari; verùm cum ex Scripturis & sanctorum Patrum monumentis, perpetuaque Ecclesiae praxi sit notissimum, & alibi prolixè & validè à nobis demonstratum, nullum est operæ precium nouam hinc denuò ea de re tractationem instituere, maxime verò cum frustra cum iis laboretur etiam in politicis, qui vniuersales ritus, perpetuasque maiorum traditiones & consuetudines non recipiunt: Nisi forsitan recepti ritus vel consuetudines sint tales, quæ cum lege, aut ratione, aut diuinarum scripturarum auctoritate pugnent, quod hic locum non habet. Scripturæ enim disertè astruunt sanctum & salubre esse pro defunctis orare, ut à peccatis soluantur: Astruunt idem etiã quàm plurima Ecclesie Catholice decreta, innumeraque sanctorum Patrum testimonia, & confirmant tandem multa humanæ rationis argumenta. Quare verbum ea de re hinc amplius non addo.

SED quid de viatoribus, nunquid pro iis omnibus orandum est? Omnino; siquidem nullus mortalium est, cui gratiam & peccatorum remissionem, adeoque vitam æternam optare non debeamus. Iubemur namque proximum diligere sicut nos ipsos, nobis autem hæc omnia desiderare & procurare obligamur. Ad hæc si pro aliquo in hac vita etiamnum constituto orandum non esset, maxime pro eo orandum non esset, qui in peccatis planè obstinatus videtur; pro talibus autem orandum est, & sæpe & feruèdè orandum est. Nam ut Augustinus & alij Patres docent, de nullo desperandum est, quam diu vitæ huius spiritum duxerit: Quam diu enim viuitur, de morte ad spiritalem vitam per DEI gratiam patet reditus. Quare etiam Apostolus Paulus pro omnibus hominibus orationes, obsecrationes, & postulationes fieri iubet. Iacobus quoque neminem à communi oratione excipit: *Orate, ait, pro inuicem et saluemini*, & uterque ad CHRISTI doctrinam & vitam consentaneè. Constat enim illum non pro iustis tantum, sed pro omnibus mortè oppetiisse: Imò pro peccatoribus præcipuè ait namque: *Non veni vocare iustos, sed peccatores*. Ecclesia tandem pro omnibus orat, etsi non semper pro omnibus publice. Docet sanè

In ope, de purg.

Salubriter p iis oratur, qui detinentur in purgatorio.

Matth. 22.

Pro omnibus viuentibus quantumlibet obstinatis orandum est.

1. Tim. 2.

Iacob 5.

Marc. 2.

1. Ioan. 1.

sanè Ioannes, pro iis orandum non esse, qui peccant peccatum ad mortem, verùm is, vt alibi ostensum est, non loquitur de viuentibus: sed de iis, qui in mortifero peccato citra vllam veram pœnitentiam, aut veræ pœnitentiæ significationem extincti sunt.

DICTIS: Frustra pro iis oratur, qui gloriam aut peccatorum remissionem consequi non possunt: Præsciti autem & qui in Spiritum sanctum peccant, neutrum queunt. Præterea pro illis orandum non videtur, pro quibus non orat Ecclesia: Sed hæc pro hæreticis, excommunicatis paganis, catechumenis, Iudæis, aliisque similibus orare non solet. Sed neque pro illis quoque orare tenemur, quos secundum corpus & animam iure occidere possumus: In bello autem iusto non modò paganos & infideles mactare licet; verùm etiam fideles & Christianos. Quotquot autem in tali bello perimuntur, secundum corpus & animam pereunt, vt qui vel infideles existant, vel iniusti belli peccato sese contaminant. Denique pro altero orare, & alteri dira imprecari inter se pugnancia videntur: Sed Dauid & alij Prophetæ improbis & sceleratis dira passim imprecantur; non est ergo vniuersaliter verum, pro omnibus promiscuè, nemine prorsus excepto, orandum esse.

VERVM licet hæc nonnullam difficultatem adferant, esse tamen in hac vita, pro quibus orare non liceat, euidenter non probant. Nam ad primum quod attinet, licet peccatum in Spiritum sanctum irremissibile perhibeatur, nõ est tamen eiusmodi simpliciter; nisi quis forsan peccati huius nomine finalè impœnitentiã designatam existimet: Constat enim, permultos peccare in Spiritum sanctum, qui tamen conuertuntur & salui fiunt. Appellatur nihilominus peccatum illud irremissibile, quia difficulter remittitur: Siquidè qui ex destinata animi malignitate malè agunt, non ea facilitate ad veniam admittuntur, aut ad veniam aspirant, qua illi, qui ex infirmitate vel infirmitate labuntur. Quamobrem Philosophus studio vel ex certa malitia peccantes simpliciter ἀμετανόητους pronunciat. Attamen quòd tales etiamnum in vita degant, neque voluntatem in malo simpliciter adhuc obfirmatam habeant, orare pro illis licet; imò verò pro huiusmodi orare omnino oportet: Nam & maximè egent, & diuinæ misericordiæ præsidio ad sanam mentem redire adhuc valent.

Cur peccati in Spiritum sanctum irremissibile dicatur, cum sepe tamen remittatur.

Ioan. 11.

Quo orationis
genere videndum
ad profligandum
peccatum in Spi-
ritum sanctum
secundum quod-
dam.

At sunt interim, qui in hoc peccati genere quadam potius insinuatione utendum putant, quam oratione, aut postulatione, aut aperta petitione. Quemadmodum, exempli causa, Maria & Martha sanationem vel excitationem Lazari, per quem, ut Hugoni Victorino & aliis quibusdam placet, obstinati peccatores designantur, verius insinuarunt, quam aperte petiuerunt. Quo etiam Bernardus alludens alicubi ita scribit: Non audeo aperte dicere, Domine veni, suscita mortuum nostrum, corde tamen suspensio tremulus intus clamare non cesso. Sed & Augustinus quoque; fateretur propter rei difficultatem, eiusdemque grauitatem & magnitudinem, pro talis peccati remissione gemendum & suspirandum esse magis, quam orandum. Tandem utcumque; CHRISTI dictum exponatur, vel pro iis oretur, qui peccatum in Spiritum sanctum admisisse dicuntur, certum est, nullum flagitium esse tantum, quod per veram penitentiam in hac vita aboleri non queat.

To. 23, q. 83, 7.

Ad id quod de preescitis obiciebatur, respondent quidam, ut nemini in hac vita subtrahenda est correctio fraterna, quia nescitur, quem DEVS proiecerit; ita pro omnibus indiscriminatum orandum esse, quia in hac vita preesciti a predestinatis secerni non possunt. Verum ex hac doctrina sequitur, pro preescitis in communi vel pro iis, quos preescitos vel incorrigibiles esse certo constaret, orare non licere: Quod consecrarium tametsi durum videatur,

An Christus p
preescitis quan-
doque orarit,

ratione tamen & CHRISTI exemplo quadantenus fulcitur. Ratione quidem, quia oratio, quae finem, ad quem dirigitur, consequi non potest, frustra funditur; CHRISTI vero exemplo, quia licet is frequenter orarit, nusquam tamen disertè pro preescitis orasse cooperitur; Imò verò alicubi incredulos & obstinatos omnes à sua oratione excludere videtur. Ait enim: *Ego pro eis rogo, non pro mundo rogo; sed pro his, quos dedisti mihi, quia tui sunt: & non pro iis tantum, sed pro iis, qui credituri sunt per verbum eorum in me.* Ex eadem quoque solutione sequitur, si cui DEVS damnationem suam reuelasset, eum pro se ipso orare non debere. Quod ipsum quoque; consecrarium æquè durum videtur atque; alterum illud.

Ioan. 17.

Chm De aliquo
reprobat, aut re-
probare dicitur,
bisaria id intel-
ligi potest,

UT illud ergo, quod prima fronte durum apparet, nonnihil mitigetur, aduerte DEVM aliquem reprobasse vel reiecisse bisariam intelligi posse: Vno modo absolute, nullius omnino operis aut qualitatis personae habita ratione; & contra eiusmodi vo-
lunta.

Innitatem, modò certò de ea constiterit, non est nitendum, oppositum quacunq; oratione vrgendo; quia eiusmodi obnixus esset frustraneus, & suo quoq; modo temerarius. Altero modo **D E V S** reiicit vel reprobat non absolutè, sed ex causa penes reprobatum hærente, puta propter scelera, quæ in reprobato hærente, & ad finem vsq; vitæ hæsurâ videt, & hoc modo reprobat quoscunq; reprobat. Neq; enim, vt est apud Augustinum, **D E V S** priùs est vltor, quam homo sit peccator, pro eiusmodi autem præscitis salubriter oratur, quandoquidem illorum damnatio maiorem partem dependet ex libero eorundem arbitrio. Possunt namque si velint oblatam **D E I** gratiam admittere, & pœnitere, sicut eadẽ quoq; possunt repudiare. Neque qui pro talibus orant, diuinæ voluntati sese opponunt, sed eidem oppidò sese conformant: Vult is enim pro omnibus orari, vt salui fiant.

S E D & dato quoq; hunc vel illum certò periturum esse, eiusq; rei certa documenta extare, adhuc oratio locum haberet: Siquidem hoc casu posito orare licet, vt morti destinatus minùs peccet, & ex consequenti minores pœnas apud inferos luat, quandoquidem liberari à noxarum parte, est liberari à parte pœnæ. Ad quem orationis vsum **D. Bonaventura** alludens, iis, qui de sua finali salute fluctuabant, ita dicere solitus erat; Age, fac bonum, de bono opere nunquam condemnaberis.

Q V O D ex orationis **C H R I S T I** ratione petebatur, parum vrget: Fieri enim non potest, vt fide destituti vel mundo addicti, vt eiusmodi, salui fiant. Quamobrem vt **C H R I S T V S** non orauit, nisi pro iis, qui vel iam tum mundo mortui, in illum credebant, vel olim credituri erant, vt salute potirentur; ita neque nos quoque orare debemus, vt infideles, aut mundo dediti, aut quocunq; peccato obstricti, quatenus eiusmodi sunt, salutem consequantur: Hoc enim pugnaret cum ratione & ordine, quem **D E V S** instituit. Orandum est autem, vt infideles ad fidem, & peccatores ad pœnitentiam conuertantur, & mundo eiusdemque vanitatibus dediti mundo moriantur, & ita tandem salui fiant. Et hoc sensu **C H R I S T V S** mundanos & infideles à sua oratione nequaquã exclusit; Exclussit autem hætenus tantum, quatenus in sua infidelitate, aut mundana vanitate perseuerarent. Pro iustis ergo orandum est, vt in iustitia perseuerantes salui fiant,

yy 2 pro

Deus neminem reprobat citra præuisum peccatum.

Eriam illis piorum oratio prodesse potest, qui certò perituri creditur.

Quo animo orandum sit pro mundanis vel infidelibus vt salui fiant.

pro peccatoribus autem & infidelibus & mundanis, ut mundo spreto, peccatoque & infidelitate abiecta, ad DEVM ex animo conuertantur, & per eiusmodi conuersionem vitam æternam consequantur.

AD alterum consecrariū, quod ex allata argumenti solutione inferebatur, eodem modo respondendum est, quo iam respōsum est ad primum. Nam si cui DEVS patefaceret, sese velle ipsum absolute, nullius prorsus boni vel mali operis habita ratione, ad infernum detrudere, (id quod nunquā fecit neque vnquam facturus est) præscitus eiusmodi pœnā deprecari non deberet, ne videlicet Dei voluntati sese opponeret; Si autē non absolute se id velle indicaret, sed ea tantum lege & conditione, nisi vitam & mores corrigeret, vel à peccatis desisteret; Quemadmodum per scripturas iam olim id reuelauit, & quotidie per suos ministros inculcare non desinit, pro se utique orare deberet. Constat ergo pro præscitis & incorrigibilibus orandū esse, nisi omnibus modis sint incorrigibiles, quod in hac vita locū non habet: Quamdiu enim decurrit præsens hæc vita, correctionem sperare licet. DEVS enim viuētib. non negat suā gratiam & misericordiam, modò faciāt quod in se est; adeoque pro omnibus orandum est, etiam pro pessimis. Verūm post hanc vitam, si adsit peccatum mortale, nulla speranda est correctio.

CVM verò inter progrediendum allegatur, Ecclesiam pro paganis, hæreticis, excōmunicatis, &c. orare non solere, id allegatur, quod aperte falsum est; Ecclesia enim pro omnibus viuētib. orat, cuiuscunq; demum status, ordinis, sectæ, aut conditionis illi fuerint. Nouit enim, Christum pro omnibus mortuum esse, Deum item velle, omnes saluos fieri, & ad agnitionē veritatis venire: Neque ignorat, Apostolum pro omni hominum genere orationes, postulationes & obsecrationes indixisse, eundēq; fideles cōiuges, ne infideles deserant, si qua conuersionis spes est, fideliter admonuisse. Fatendum est tamen, & fatemur libenter, Ecclesiā propter graues causas pro excōmunicatis, hæreticis, paganis, catechumenis, & Iudeis, publicè ordinariè non orare; verū aliud est, simpliciter pro hoc vel illo non orare, aliud palàm non orare. Certum est enim, non solūm publicas preces efficaces apud DEVM esse, verū etiam priuatas. Orat proinde Ecclesia pro omnibus salutis quouis modo capacibus, etiam non pro omnibus publicè.

AD

In hac mortali vita nemo absolute incorrigibilis, adeoque pro omnibus viuētib. orandum est.

1. Tim. 2.

1. Cor. 7.

Ecclesia pro omnibus hominibus orat, sed non pro omnibus publicè.

Ad tertium respondetur, potestatem occidendi hostem in bello iusto, legem, qua pro proximo orare obligor, nequaquam infirmare: siue enim propria auctoritate legitimum bellum administro, siue sub legitimo duce stipendia facio, si alia ratione ius meum obtinere, aut ad scopum mihi præfixum peruenire non valeo, iure contumaci hosti, vitam adimo. Sed interim non solum desiderare, sed si tempus suppetit, orare quoq; deo, ut de iniustitia sua pœnitentiam agat, ne secundum vtrumque hominem simul pereat. Quod si resipiscere, suumque peccatum agnoscere & detestari non voluerit, non occidentium sed sua culpa perit: Debebat enim ab iniusto bello desistere, vel certe de iniustitia sua pœnitentiam agere. Idem de illis statuatur, qui cum moderamine inculpatae tutelæ latrones vel quoscunque inuafores vel oppressores fortè occidunt.

Ad vltimum dicitur, imprecationes illas, quas viri sancti in obstinatos peccatores, coniuratosque DEI hostes interdum depromere videntur, quasdam futurorum euentuum denunciationes esse veriùs quàm absolutas imprecationes. Quod enim ad illorum mentem attinet, idem est confundantur, pereant, mendicent, gladio consumantur, &c. quod confundentur, peribunt, mendicabunt, gladio consumentur. Quod si veræ rationis orationes vel imprecationes sunt, ut quidam non improbabiler defendunt, non tendunt in sceleratorum perniciem, sed salutem. Etenim cum ad eum improbitatis statum adducti sunt, ut nullis amplius admonitionibus acquiescant, Sancti imprecantur illis varij generis flagella, quò per hæc admoniti & excitati ad se redeant, Deumque ex animo quarant, ac ita salui tandem fiant. Vnde secundum Augustinum Prophetæ & alij sancti perfectique viri non imprecantur DEI inimicis mala, ut homines sunt; sed ut impij, omnisque equitatis & honestatis inimici sunt. Optant, inquam, illis, ut pereant quatenus tales sunt, vel quod in idem redit, optant ut impietate abiecta tales esse desinant, Deique amici fiant. Est itaque pro omnibus orandum, pro bonis videlicet & malis, pro amicis & inimicis, pro fidelibus & infidelibus, pro Catholicis & Hæreticis, pro domesticis & peregrinis, pro Magistratibus & subditis: Siquidem hi omnes ex charitate sunt diligendi; non est tamen par vel æqua ratio vel obligatio pro omnibus orandi. Nam ut charitas non est

Quomodo citra peccatum hostis in bello iusto perimere liceat, etiam si illum interitum certò conser.

Quo sensu accipiendæ sunt imprecationes Sanctorum, quæ in scripturis passim obuiæ sunt.

expers ordinis, ita neque oratio quoque. Verum de iis, pro quibus orandum, satis.

Quid interorandum petendum sit, quidue honestè & licitè peti possit.

CAPVT XIII. ET POSTREMVM.

PORRO autem quid à Deo petendum sit, honestèue peti possit, id ex orationis definitione, quam Damascenus assignat, planum euadit; docet is autem aliud nihil esse orare, quàm decentia à Deo petere.

Omnia quæ honestè petantur, ad duo capita referri possunt,

Cæterum decentia omnia, quæ sub iustam petitionem quavis ratione cadunt, communi quadam ratione ad duo capita referri possunt; puta ad mali depulsionem, & boni adeptionem: siquidem duabus hisce rebus perfecta beatitudo cõtineri videtur. Vbi enim abest omne malum, & adest omne bonum, ibi nulla infelicitatis superest portio.

Bonum, quod iuste petitur, generatim est bipertitum, absolutè tale, & secundùm quid eiusmodi.

BONVM autem, quod quidem ad nostrum institutum attinet, est bipertitum. Alterũ simpliciter & per se eiusmodi est; alterum secundùm quid tale est. Hoc bonum & malum vsum admittit; illud bonum tantum. Ad hoc bonorum genus spectat peccatorum remissio, vita æterna, fides, spes, charitas, cæteraquæ virtutes. Ad illud omnia naturalia; siue ea sint interna animæ vel corporis bona, vt sunt agilitas, fortitudo, pulchritudo, ingenij perspicacitas, ciuilibus vel politica prudentia, rerum naturalium vel transnaturalium scientia; siue externa, vt sunt amicitia, diuitia, liberi, Magistratus, dignitates, principatus, principum gratia, & cætera fortunæ bona. Pertinent ad hoc genus quoque supernaturalia per se non sanctificantia, quæ alio nomine appellari solent gratia gratis datæ, vt est donum linguarum, interpretatio sermonum, gratia sanitarum, donum miraculorum & prophetia, aliæque eiusmodi complura. Hæc petere licet, sed non absolutè, verum quatenus ad ea sunt utilia, vel necessaria, quæ per se simpliciter sunt bona, quæ proinde absolutè petere fas est.

Duplicis generis & ordinis malum est, simpliciter nimirum & secundùm quid.

ET quia oppositorum æqua ferè est ratio vnâque tractatio, vt duplicis ordinis & rationis est bonum, ita duplicis quoque generis est malum: Alterum simpliciter, alterum secundùm quid est tale; hoc